SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 65. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 6, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 6-го КВІТНЯ 1991 Ч. 65. РІК XCVIII.

„І наче сон являються мені Сільських дівчат веселі хороводи..."

ВИРІШЕНО ЗВІЛЬНИТИ С. ХМАРУ

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 5-го квітня, в годині 2:30 по полудні колегія Верховного Суду України ухвалила рішення звільнити Степана Хмару до часу суду.

Про це повідомив народний депутат України Ігор Юхновський. Відразу десятки пікетуючих шахтарів, а також багато інших активістів демократичних організацій, які пікетували у Києві на Площі Незалежности, вирушили до Лук'янівської тюрми, щоб зустріти С. Хмару та пересвідчитися у його звільненні.

На жаль, у рішенні Верховного Суду немає дозволу на звільнення усіх інших заарештованих у цій справі.

СТВОРИВСЯ СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ

Київ (УНІАР). — Тут 30-31-го березня у приміщенні товариства „Знання" відбувся з'їзд студентських організацій України, який об'єднав Українську Студентську Спілку та Студентське Братство. У праці з'їзду взяли участь делеґати з 20 міст і більшости областей України. Делеґати представляли 3,000 членів обох організацій.

З'їзд ухвалив статут нової організації, яка отримала назву Союз Українських Студентів (СУС). Обрано голову та трьох його заступників. Очолив СУС студент Київського університету Володимир Чемерис, його заступниками обрано Олега Баркова з Дніпродзержинського, Ігоря Коцюрубу зі Львова та Петра Шереверу з Києва. Керівництво СУС знаходитиметься у Києві. З'їзд ухвалив низку резолюцій, зокрема, з приводу невиконання ВР УССР власної постанови про задоволення вимог студентів, які голодували у Києві у жовтні 90 року. Також ухвалено резолюції на підтримку вимог страйкуючих шахтарів та з приводу затримання Степана Хмари під арештом. Не увійшов до складу нової організації Харківський осередок УСС. Під час з'їзду були зібрані фонди для сімей страйкарів.

Учасників з'їзду привітали: Михайло Горинь від Народної Ради та від НРУ і Левко Лук'яненко від УРП. Обидва народні депутати висловили впевненість, що новостворена об'єднана студентська організація сприятиме побудові суверенної української держави.

Ще одна молодіжна організація створилася у Житомирі — орден скавт-гвардійців. Членом ордену може стати будь-яка національно-свідома людина, лише за умовою, що вона належить до однієї з українських Церков — УАПЦ чи УКЦ. Члени ордену — учні шкіл, професійно-технічних шкіл та студенти вищих учбових закладів.

На площі біля Республіканського стадіону у Києві 31-го березня відбувся мітинґ, у якому взяли участь кілька тисяч осіб. Мітинґ організували страйкові комітети шахтарів разом з УНДП. Основними темами виступів були: звільнення народного депутата С.Хмари з-під арешту, підтримка страйкуючих шахтарів та збір коштів для їх родин, наступне підвищення цін. Мітинґ відкрив співголова УНДП А. Киреєв. Виступили представник страйкуючих шахтарів Червоноармійська Сергій Фомін, народний депутат, України Олесь Шевченко, член товариства репресованих Андрій Коробань і члени УНДП та Об'єднаної Соціял-Демократичної Партії України. Представник страйкуючих шахтарів повідомив про припинення голодівки, що її проводила в Києві група шахтарів від 24-го березня. Мітинґ закінчився виступом хорової капелі „Гомін Волині". Під час мітинґу було зібрано у Фонд страйкарів понад 4,000 крб.

КУРС ВИШИВАННЯ В УМ

Ню Йорк — Тут в Українському Музеї відбудеться вісім зайнять курсу вишивання, пристосованих як для початківців, так і для вишивальниць з досвідом. Будуть лекції з історії, техніки і естетики української вишивки. На курс можуть зголошуватися діти понад 10 років і дорослі. Зайняття відбуватимуться в суботи, починаючи від 13-го квітня, від год. 1-ої до 3:30 по полудні. Оплата за навчання: дорослі 55 дол.; діти від 10 до 16 років безплатно; пенсіонери і студенти віком від 16 років 50 дол., члени Музею дістають знижку 15 відсотків.

В справі інформації і реєстрації слід телефонувати на число: (212) 228-0110.

Богдан Лепкий

І наче сон являється мені...

Ще й нині бачу церковцю стару
З дубових брусів, наче на картині,
Доріжка в'ється під гору,
Село лежить в долині.

І „Жучка" й „Зельмана" й „Воротаря"
І „Зайчика" й „Через попові лози",
Крізь прірву літ так чую я,
Неначе сміх крізь сльози.

І наче сон являється мені
Сільських дівчат веселі хороводи,
Лунають співи голосні,
Немов весняні води.

Не знаю, чи ще церковця стара
Стоїть, і чи гагілок там співають,
Та на Великдень буду я
З тобою, Рідний Краю.

НАРОДНА РАДА ЗАСУДИЛА УКАЗИ ПРЕЗИДЕНТА СССР

Київ (УНІАР). — Згідно з повідомленням „Актуальної камери" української телевізії, у вівторок, 2-го квітня, постійні комісії Верховної Ради України приступили до обговорення проєкту союзного договору. Основною ідеєю цього проєкту є забезпечення суверенітету України, як і інших республік, у майбутньому союзі.

Народна Рада парляменту України ухвалила заяву з осудом останніх указів президента СССР Міхаїла Горбачова. Автори документу оцінюють політику Кремля як таку, яка вкрай погіршує стан всього народного господарства України і підриває економічний потенціял республіки. Зокрема збільшуються податки, обмежується вільна економічна діяльність підприємств, примусово вилучається майже вся зароблена ними валюта. Народна Рада вважає, що вихід із ситуації єдиний — утвердження принципів декляраціі про державний суверенітет України і проведення республікою власної економічної політики.

Україна і республіка Киргизстан уклали договір про співпрацю в торгівлі, науці, культурі тощо. Договір підписаний 2-го квітня у столиці Киргизії, місті Фрунзе, де з офіційною візитою перебуває делеґація від України, очолювана Леонідом Кравчуком.

До Києва повернулася делеґація членів Руху, яка на запрошення виборчої комісії перебувала в Грузії, де спостерігала за проведенням референдуму щодо відновлення державної незалежности Грузії. Заступник голови Секретаріяту Руху Сергій Одарич відзначив **високу активність громадян Грузії, більшість з яких висловилися за незалежність своєї батьківщини.**

Як повідомляє Пресова служба УРП, постійне представництво Грузії в Москві повідомило, що із 3,657,477 громадян Грузії, які були у списках на голосування, участь у референдумі взяли 90.3%. Із них 98,9% проголосували за державну незалежність Грузії. Лише 0,53% були за збереження СССР.

У Львові відбулося пікетування у центрі міста на підтримку Боріса Єльцина. Пікетування перетворилося на стихійний мітинґ. Промовці висловилися за підтримку російського лідера, погляди якого, на їхню думку, збігаються з поглядами передових українських кіл.

У Києві понад 10 днів триває пікетування Лук'янівської тюрми з вимогою звільнити Степана Хмару. У ланцюговому пікетуванні беруть участь члени УРП з Січеславщини, Львова, Ужгороду, Сколе, Червонограду і Києва. Працівники міліції час від часу затримують пікетувальників і відвозять їх до суду. Районний суд Ленінського району Києва 29-го березня присудив по 200 карбованців штрафу трьом учасникам пікетування: учневі 11-ої кляси, 16-літньому Євгенові Гридькові з Києва, Миколі Богданові та Володимирові Коруді із Сколе Львівської області.

Рада Міністрів України ухвалила постанову про підвищення платні працівникам охорони здоров'я. Для цієї мети держава видасть півтора більйони карбованців на рік з республіканського бюджету. Голова Ради Міністрів Вітольд Фокін провів зустріч з металюрґами Дніпропетровського та Дніпродзержинського. Металюрґи висунули 22 вимоги економічного і політичного характеру. В. Фокін заявив, що з металюрґами досятнуто згоди щодо більшости їхніх вимог. Деталі покищо невідомі.

Кореспондент газети „Ізвєстія" Сергій Цікора повідомляє, що після підвищення цін з 1-го квітня, полиці харчових крамниць у Києві гнітюче порожні. „З шести, які я відвідав, лише в центральному ґастрономі продавали варену ковбасу по 8 карбованців за кілограм. У м'ясній секції продавали яловичину по 7 карбованців і 40 копійок за кілограм. Ні риби, ні сиру, ні крупи, ні вермишелі..."

У крамницях промислових товарів кореспондент зустрів деяке пожвавлення. В універмазі „Україна", наприклад, продавалися телевізії, кришталь, взуття, шкарпетки, дитячий одяг. Не дивлячись на те, що ціни на промислові вироби збільшилися більше, ніж удвічі, черги були великі.

„Щасливих облич я не бачив", — зауважує С. Цікора. Єдиною відрадою було те, каже він, що у Києві зникли черги за хлібом. Є в крамницях і цукор, але продається він по картках і коштує 2 карбованці і 20 копійок за кілограм (раніше коштував 80 копійок).

Юристи об'єднуються в спілку

Київ. — Як повідомляє „Радянська Україна", перше засідання організаційного комітету щодо скликання установчого з'їзду Спілки Юристів України відбулося в міністерстві юстиції УССР.

„Сьогодні наше завдання, — каже заступник міністра юстиції УССР В. Черниш, — максимально зробити все, щоб відбувся перший з'їзд юристів, з'їзд, який дасть можливість не лише зібрати під одним дахом роз'єднаних відомчими мурами юристів і заснувати спілку, а й змістовно працювати над реалізацією декляраціі про суверенітет України. Думаю, що створення спілки сприятиме і професійному престижеві юристів, піднесе їх ролю у демократичному оновленні громадського життя нашої країни, сприятиме тіснішому взаємозв'язку між практикою і наукою"

Завданням спілки є:

* підвищення престижу професії юриста і ролі юристів у демократичному оновленні громадського життя республіки, зміцнення зв'язків між юридичною наукою освітою і практикою.
* удосконалення правової основи діяльности юристів, їх соціяльно-правової захищенности, сприяння створенню необхідних матеріяльних, побутових, морально-психологічних та інших умов життя і роботи членів Спілки;
* сприяти у висуненні і виборах юристів народними депутатами Української ССР і місцевих Рад народних депутатів, залучення членів Спілки до законотворчого процесу, вивчення ефективности дії законів і усунення недоліків у практиці застосування законодавства;
* надання консультацій з правових питань підприємствам і організаціям, а також надання необхідної юридичної допомоги громадянам на договірних засадах;
* видання науково-популярної літератури, юридичних довідників і юридичної газети для населення, участь у проведенні юридичного всеобучу;
* організація співробітництва членів Спілки з юристами інших країн, обмін делеґаціями, вивчення досвіду зарубіжних країн в галузі права, проведення спільних конґресів, конференцій, симпозіюмів і т.д., сприяння встановленню контактів з українською юридичною діяспорою.

Перша українська „Тоска" виступає в Метопері

Ню Йорк. — Вперше в історії українське знамените лірико-драматичне сопрано з Одеської опери Марія Гулеґіна співатиме в радіопередачі з Метрополітальної опери головну, дуже вимогливу ролю в опері Пуччіні „Тоска" в суботу, 13-го квітня, в год. 1:30 по полудні.

Цьогорічна прем'єра і дебют М. Гулеґіної відбулися з великим успіхом в суботу, 30-го березня. Марія співає ролю „Тоски" в Мет ще й 4-го, 9-го та 13-го квітня. Однак квитки вступу всі випродані. Єдина можливість почути цю чудову співачку це саме тільки в суботу, 13-го квітня, з радіо WQXR (станція Ню Йорк Таймсу) на хвилі FM96,3.

М. Гулеґіна

КВАРТЕТ НА СОЮЗІВЦІ

Кергонксон, Н. Й. — Тут на Союзівці, оселі УНСоюзу, відбудеться концерт-бенефіс квартету ім. Лисенка з Києва при співучасті піяністки Лариси Крупи. Його влаштовує у траґічну річницю нуклеарної катастрофи Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля у співпраці з камерним ансамблем „Нова". Імпреза відбудеться у вівторок, 9-го квітня, о год. 7-ій вечора. Вступ — 12 дол. За інформаціями слід телефонувати на число (914) 626-5641.

СВЯЩЕНИК ПРО УКРАЇНУ

Ню Йорк. — Тут у п'ятницю, 12-го квітня, о. Лев Ґолдейд, ЧСВВ, виголосить розповідь п.н. „Враження з недавньої поїздки по Україні". Імпрезу влаштовує Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку в Домі Українського Визвольного Фронту, 136 Друга авеню. Початок о год. 6:30 вечора.

ВЕЛИКОДНІЙ ПОНЕДІЛОК

У великодній Понеділок, 8-го квітня, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Перше число щоденника в наступному тижні друкуватиметься у вівторок, 9-го квітня, з датою середи. — Ред.

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИКИ СОЮЗНОГО і литовського урядів зустрілися в середу, 3-го квітня, щоб підготовити ґрунт для переговорів про долю балтійських республік, які намагаються вийти зі складу СССР. Міністер юстиції СССР Сергій Лущиков і член парляменту Литви Алєксандрас Абішаля зустрілися у представництві Литви у Москві. У четвер в Кремлі відбулася чергова зустріч. Характеризуючви атмосферу розмови, С. Лущиков повідомив кореспондента ТАСС, що обидві сторони проявили „конструктивний підхід". А. Абішаля підтвердив, що зустріч „відбулася добре". Інших даних ТАСС не подає. Попередня рунда переговорів була перервана в кінці минулого року.

ЕВРОПЕЙСЬКА ЕКОНОМІЧНА спільнота прийняла рішення надати Юґославії фінансову допомогу на суму 890 млн. дол. Ця сума буде надана країні, яка переживає великі економічні і політичні труднощі, протягом п'яти років. Значна частина цих грошей буде використана на розвиток таких ділянок, як промислове виробництво, охорона довкілля, енерґетичне виробництво тощо. Починаючи від 1977 року Юґославія вже дістала від Спільного ринку понад більйон долярів.

ПРЕДСТАВНИЦЯ МІНІСТЕРСТВА закордонних справ Німеччини Рената Шимкурайт повідомила, що уряд Німеччини намагається відшукати сліди німецьких громадян, що зникли два роки тому в Ливані. Троє німецьких громадян були викрадені 16-го травня 1989 року. Одна з викрадених — 27-літня Петра Шнітцлєр, була незабаром знайдена і звільнена групою сунітських партизанів. Доля двох інших закладників досі невідома, а їх пошук ускладнюється тим, що ні одна екстремістська організація не взяла на себе відповідальність за їх викрадення.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Норвеґії Торвальд Штольтенберґ заявив, що його уряд надасть фінансову допомогу курдам, які хочуть покинути Ірак, у розмірі 1.5 міл. дол. Міністер також повідомив, що найближчим часом він зустрінеться з керівниками найбільшої в країні добродійної організації для вироблення дальших заходів щодо надання допомоги. Норвеґія стала, таким чином, першою країною, яка запропонувала конкретні заходи допомоги курдським втікачам.

ВИРІШИВШИ НЕ ВТРУЧАТИСЯ дальше в справи Іраку, Уряд президента Джорджа Буша поставив себе в дуже незручне становище на форумі Організації Об'єднаних Націй, коли став зовсім інертним у світлі сильних закликів, щоби діяти негайно в обороні переслідуваних курдів. Багато політичних діячів і експертів закордонної політики **твердять, що становище Уряду ЗСА не є морально оправдане та не причиниться до стабільности в Іраку і околицях Перської затоки.**

В АМЕРИЦІ

ШЕФ ПОДАТКОВОГО УРЯДУ Фред Ґолдберґ старається переконати Конґрес, що запропонована Урядом підвишка бюджету для його аґенції на 10.3 відсотки у 1992 році є дуже розумним і потрібним явищем. Арґументує свої докази Ф. Ґолдберґ тим, що ці фонди є потрібні на закінчення відновлення та модернізації бюр. Він твердить, що фонди є потрібні щоби забезпечити будучність установи.

ТЕПЕР, КОЛИ КОНҐРЕС підготовляється до переобміркування законопроєкту про громадські права, що на нього минулої осени президент Джордж Буш наклав своє вето, угрупування що домагаються схвалення цього законопроєкту мають перед собою дуже важке завдання, бо їм потрібно випрацювати програму цілого правозахисного руху в ЗСА. Керівники традиційних правозахисних організацій турбуються тим, що для багатьох білих громадян „громадські права" тепер означають тільки краще ставлення до меншинних груп, а не законну рівноправність. Деякі прихильники правозахисного руху турбуються, що концентрація на боротьбі за схвалення вищезгаданого законопроєкту з його правними комплікаціями може відвернути увагу від багатьох термінових питань вбогости та безнадії серед убогих громадян меншинних груп.

У НЮ ЙОРКУ У ПОНЕДІЛОК, 1-ГО КВІТНЯ померла **Марта Ґреґем, проживши 96 років. Ім'я М. Ґреґем є тісно** пов'язане з новаторством у мистецтві впродовж цього століття. М. Ґреґем — американський хореограф і танцюрист, ім'я якого є рівнозначне з модерним танцем. За її працю над розвитком зовнішньої експерсії у танці, що розламав усі традиційні форми, її ім'я категоризувалося у гурті таких імен, як Пікассо, Стравінський та Джеймс Джойс. Раніше М. Ґреґем добилась слави як танцюристка. Танцювальну техніку Ґреґем уживають танцювальні ансамблі по цілому світі, бо вона стала першою тривкою альтернативою до клясичного балету. Могутня, динамічна, нерівна і повна напруги техніка, пов'язана з унікальною системою вишколу, видвигнули М. Ґреґем далеко понад інших іноваторів танкового мистецтва.

Юні „Динамівці" з Києва в УНСоюзі

У понеділок, 1-го квітня, на летовище в Нюарку, Н.Дж., прилетіли з Даллас, Тек., 20 змагунів — юнаків і чотири тренери-опікуни Київського „Динамо" та безпосередньо з летовища, під опікою членів Управи УСО „Тризуб", Філядельфія, відвідали Головну Канцелярію УНСоюзу і В-во „Свобода". Їх привітала головний предсідник Уляна Дячук, а відтак гостили їх полуденком. У Далласі, в турнірі з участю понад 150 ***дружин з цілого світу, „Динамівці" дійшли до чвертьфіналу. Обдарованих сувенірами,*** *футболістів повезли тризубівці до Філядельфії, де їх гостили аж до відлету з Ню Йорку в середу, 3-го квітня. У змаганнях у вівторок проти першої дружини „Тризуба", 19-літні київляни вийшли переможно вислідом 6-1. На фото вгорі гості і господарі біля Української Будівлі УНСоюзу в Джерзі Сити.*

(Фото: Христина Лев)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Стріляє людина, а не пістоля

В Америці не можна заборонити громадянам купувати пальну зброю, бо у Конґресі існують три найсильніші ,,лоббі", себто високоплатні аґенти, які виконують доручення своїх хлібодавців, серед них асоціяція американських лікарів і Американської Асоціяції власників рушниць. Саме ця асоціяція не допускає, щоб якимсь законом заборонити або бодай значно обмежити купно-продаж пальної зброї. Були вже спроби знайти з названою організацією компроміс: щоб вільно було продавати й купувати мисливські рушниці на патрони, а заборонити пістолі й револьвери різного типу, особливо з приглушувальним апаратом, але згадана асоціяція стоїть на принциповому становищі, що ,,Вбиває не пістоля, тільки її власник". Це переконливий арґумент, але, на превеликий жаль, лібералізм так глибоко просякнув американське судочинство, що злочинний елемент не лякається судових кар.

Коли колишній президент Роналд Реґен був губернатором Каліфорнії, він підписав цікавий закон, який у деякій мірі спутує свобідний продаж ручної пальної зброї. Це так званий пробний час, який обов'язує бажаючих купити пістолю: протягом семи днів ФБІ має прослідити, чи даний петент не має за собою судових кар за якісь злочини і чи він умово здоровий. У Конґресі зголошено також такий законопроєкт, ,,Закон Брейді". Джеймс Брейді був пресовим секретарем Роналда Реґена зараз на початку його першої каденції. Коли 30-го серпня 1981 року Реґен вийшов із готелю у Вашінґтоні і йшов до свого авта, один молодий чоловік, що стояв у гурті журналістів і фотографів, вихопив з кишені пістолю і кілька разів вистрілив. Поранив чотири особи: Роналда Реґена, одного поліціянта, одного аґента тайної поліції і пресового секретаря Джеймса Брейді. Цей останній потерпів найбільше — він по нинішній день спаралізований і перебуває у кріслі на колесах. Роналд Реґен помістив у ,,Ню Йорк Таймсі" з 29-го березня ц.р. статтю ,,Чому я є за законом Брейді". Атентатника з дня 30-го березня 1981 року негайно арештували. Це був Джан Гінклі, який закохався був в одній фільмовій акторці і хотів звернути її увагу на (грек Ефіянт спалив святиню, щоб стати славним) себе якимось голосним актом. Психіятри визнали його психічно хворим і невідповідальним за свої вчинки .Він по нинішній день перебуває у в'язниці для психічно хворих злочинців: Реґен твердить, що коли б у всіх стейтах Америки існував такий ,,закон Брейді", то були би перевірили петицію Гінклі на купно револьвера, ствердили його психічну недугу, відкинули петицію і не було би того нещастя.

У минулому тижні, докладно в 10-річчя цього атентату, Роналд Реґен прилетів зі своєю дружиною Ненсі з Каліфорнії до Білого Дому. Коли його запитав один журналіст, як він думає, чи президент Буш підтримає також ,,закон Брейді", Реґен відповів: ,,Не лицює колишньому президентові диктувати будь-що діючому президентові". Буш не дуже підтримував був закон про обов'язкову перевірку петентів на купно пальної зброї. Але тепер, коли Реґен спеціяльно прилетів до Вашінґтону, щоб вплинути на законодавців у справі ,,закону Брейді" Буш буцімто схильний теж прихилитися до того законопроєкту під умовою, що Конґрес схвалить зголошений ним законопроєкт про боротьбу проти злочинства.

Це проблема безпеки американських громадян у власній батьківщині. Це суто людська проблема. Здавалось би, що простий здоровий глузд диктує приймати всі заходи, щоб викорінювати злочинство і не допускати до божевільних актів злочину. Але, як сказано, американський лібералізм поширює ,,людські й громадянські права" на найбільших злочинців і буває, що більше дбає за добро злочинця, як добро його жертви. Невірогідно, але правдиво. Цікаво було бачити на телевізійному екрані Роналда Реґена і Джорджа Буша: найстарші віком колишній і сучасний президенти, обидва — історичні постаті, державні мужі високої кляси. Але вони республіканці, а в обох палатах Конґресу більшість мають демократи, то доля законопроєктів Буша й Реґена покищо невідома.

Наталя Осока

ДРАКОНСЬКІ ЗАКОНИ КРЕМЛЯ

Перші дні квітня приголомшили совєтських громадян новими цінами, які на продукти збільшилися у три з лишком рази, а на промислові товари — у два з лишком. Та на цьому шокові зміни в економіці не закінчилися. Як повідомляє газета ,,Комсомольская правда" з 3-го квітня, Державний банк СССР оприлюднив ,,Правила купівлі і продажу (обміну) для виїзду за кордон іноземної валюти за рахунок особистих заощаджень громадян". З цих правил випливає, що середньомісячна платня в СССР становить 280 карбованців плюс 60 карбованців компенсації, тобто всього 340. Отже, згідно з новими правилами ця сума — 340 карбованців — прирівнюється до 12 американських долярів.

Особа, яка хоче поїхати за кордон, повинна звернутися до Державного банку СССР і обміняти свої карбованці на 200 долярів. Якщо в березні обмінний курс становив 1 до 6, то з першого квітня він став 1 до 27,6. У правилах сказано, що обмінний курс буде визначати валютна біржа Державного банку.

Іншими словами, той, хто їде за кордон, мусить купити у Державному банку СССР доляри, заплативши за кожен доляр 27 карбованців і 60 копійок. Таке співвідношення визначили в результаті валютного аукціону в Москві, проведеного недавно Державним банком. Еміґрантам дозволено купувати не більше 100 дол, а особам, які їдуть з візитою або у відрядження 200 дол. Але тепер за ці 200 долярів треба платити 5,520 карбованців, тобто 20 середньомісячних заробітків.

Приголомшливою несподіванкою виявився ще один документ, який був прийнятий ще в січні, а зміст його став відомий лише в березні. Про це повідомляє газета ,,Молодь України" з 19-го березня. Як з'ясувалося, Рада Міністрів СССР 10-го січня 1991 року ухвалила постанову ч. 27 ,,Про встановлення на 1991 рік ставок податку на експорт та імпорт у зовнішньоторговельних операціях". Документ викликав шок серед директорів підприємств, кооператорів та інших ділових людей.

Постанова зобов'язує сплачувати до союзного бюджету податки на експорт та імпорт в сумах, які викликали справжній розпач.

Спочатку наведемо суму податків на експорт. Зауважимо, що ставки ці виражені у відсотках до зовнішньоторгової вартости. Отже, податок на експорт нафти — 40%; лом і відходи чорних металів — 50%; ліс круглий — 10%; пиломатеріяли — 15%; фанера, папір і вироби з них — 25%; будівельні матеріяли і горілка — 30%.

А тепер розгляньмо податки на імпорт. Кінокамери, персональні комп'ютери, автомобілі та запасні частини до них — 200%; калькулятори — 600%; облицьовувальні кахлі — 100%; пряжа з натуральних і штучних волокон — 500%; кава розчинна — 600%; боби какао — 130%; масло тваринне — 100%; банани — 240%; помаранчі — 100%; цитрини і грейпфрукти — 350%; чай фасований — 500%; вино і горілка — 120%; коньяк, віскі, джин — 800%; цигарки американські — 1000%; тканини джінсові — 170%; килими тафтинові (перські) — 560%; пальта і напівпальта із шкірок норки, опосума, єнота — 1300%; панчохи і шкарпетки — 360%; галантерея текстильна — 390%; застібки-блискавки (зіпери) — 400%; парасольки — 600%; посуд з фарфору і фаянсу — 700%, годинник електронний — 250%; тасьми для магнетофонів — 630%; машинки друкарські — 200%; холодильники (рефріджерейтори) — 200%; фотоапарати і об'єктиви — 230%; кінокамери, проєктори і запасні частини до них — 120%; електроосвітлювальні прилади — 400%; риболовні предмети — 390%; сітки для тенісу — 280%, кустарно-мистецькі вироби, забавки — 100%; електронні ігри — 250%; відео і авдіокасети — 630%; авторучки — 200%; фломастери — 300%; апаратура радіоелектронна і телевізори — 400%; додатки до телевізора — 200%; магнетофони малогабаритні, програвачі, монофонічні магнетоли — 500%, стереофонічні магнетоли, автомагнетоли — 400%; електропрогравачі, еквалейзери, посилювачі — 300%; відеомагнетофони і відеокамери — 600%; шпалери — 200%.

Як бачимо, рекордні ставки на кожушки — 1300%. На другому місці американські цигарки — 1,000%. На третьому — коньяк і віскі — 800%.

Так Кремль укріплює свою владу, однак для совєтських та іноземних бизнесменів це не обіцяє нічого доброго.

Кореспондент АП Леслі Шеферд пише, що іноземці не можуть спокійно ходити по вулицях Москви. Офіціянти, шофери таксівок, вуличні продавці та звичайні перехожі наперебій просять продати їм валюту. В середу валютні відділення банків були замкнені, але на дверях є оголошення про нові курси обміну валюти. Відтепер совєтські банки і пункти обміну платитимуть іноземцям і совєтським громадянам по 27 рублів і 60 копійок за один доляр. Курс змінюватиметься через кожних два тижні, відповідно до змін цін на нових аукціонах. Вважається, що в такий спосіб буде знищено ,,чорний ринок". Новий обмінний курс ніяк не відбився на двох інших курсах: комерційному, який веде розрахунки в зовнішній торгівлі — 1,76 за один доляр і офіційний, який застосовують у статистиці — 58 копійок за доляр.

Володимир Барагура

ДЕЗІНФОРМАЦІЯ Й ДАЛТОНІЧНА ДЕЗОРІЄНТАЦІЯ

Хоч явища, які обговорю в цій статті заслуговують на куди гостріше окреслення, я обмежуся до однієї з найбільш делікатних назв — дезорієнтація, а читач хай доповнить собі власним терміном.

Предметом моїх міркувань будуть деякі прояви, пов'язані зокрема з культурно-мистецькими ансамблями з України. Взаємини діяспори з материком дають змогу окупаційній владі зручно використовувати їх, як дезінформаційну пастку, в яку попадає не тільки частина незорієнтованого, наївного громадянства, але й наші провідні люди, які мають мандат, або думають, що його посідають, виступати від імени нашої спільноти в вільному світі.

Часто буває, що коли діяспорні спонзори домовляються про приїзд деяких кращих крайових мистецьких естрадних одиниць — хорів, співочих, музичних чи хореографічних колективів, то урядові чинники силоміць узалежнюють їх приїзд ,,додатком" режимних ансамблів, як це сталося з приїздом запрошеного львівського хору ,,Гомін". Прибуття його до ЗСА було зумовлено участю двох інтрузів, програма яких та її виконання ніяк не підходили до поваги імпрези, в якій вони взяли участь.

Незорієнтована публіка прийняла їх ентузіястично, не знаючи, що це причепи. Про справжній стан справи загал довідався щойно після деякого часу, коли в нашій пресі появилося лаконічне вияснення спонзора хору ,,Гомін", що згадані влізливці ,,були додані пізніше". Таке вияснення повинно б бути подане перед їх виступом, щоб слухачі були зорієнтовані в чому діло. В приватно-товариському житті це виглядало б на нетакт, коли б запрошена людина привела господарям якусь незнайому, а то й небажану людину. Але нахабство режимників не має меж.

Найкращим способом реакції на таке нахабство є не голосні протести, чи демонстративні вигуки, а навпаки, стримання від оплесків та окликів ,,слава", чи ,,браво"!. Мовчанка, відсутність реакції бентежить і пантеличить естрадних виконавців так, як відсутність критики на писаний твір засуджує автора на невдачу.

Другим засобом дезінформації, який практикують режимні ансамблі на наказ влади є форма привітання і представлення себе слухачам — ,,Ми з України" замість ,,Ми українці з батьківщини!" Публіка не відчуває нюансу цього привітання й ентузіястично реаґує. Перша форма привітання суґерує, що склад колективу різнонаціональний, що входять у нього теж інші неукраїнські співгромадяни нашої батьківщини. Форма ,,Ми українці"... — одіозна для режиму.

Третій рід дезорієнтації криється в тому, що друковані програмки, що їх отримує публіка при касі, обов'язково бувають змінені заповідачами зі сцени. В чому підступ?

Друкована програмка складена так, щоб приманити якнайбільше слухачів-глядачів і ,,зробити касу". Але інструкція окупаційних урядових чинників наказує заступити вміщені раніше в програмках окремі точки іншими, більш сприятливими для окупанта, але менш сприятливими для публіки. Тоді стрілецькі й релігійні пісні називаються ,,народними", зміняється їх оригінальні слова, наприклад, ,,Україна" заступається словом ,,батьківщина", яке невтральне, бо в державній структурі СССР слово ,,батьківщина" стосується всієї спільноти окупованих Москвою народів. Промовчується авторів пісень і композиторів мелодій.

Дезінформація має інколи місце у виступах співаків, чи музик солістів. Спонзори свідомі цієї дезінформації, бо самі її допускаються, щоб приманити публіку, наприклад, рекламують ,,передових солістів Львівського Оперного Театру". Реклама приманлива, але... показується, що не додано маленької інформації ,,колишні". Щойно пошепки слухачі довідуються, що ці співаки вже двадцять років тому назад закінчили свою співацьку кар'єру. Доказом того є, що не виконали ні одної оперової арії, на яку чекали слухачі, а обмежилися до скромних народних співанок і то з перекрученими словами, а спів виконували радше руками, ніж голосовими органами. Публіка зорієнтувалася в ситуації й реакція була дуже слабенька. Ситуація неприємна і для організаторів-спонзорів і для слухачів і передусім для виконавців.

Вина тут організаторів, аґенств та бюр подорожів, які знають правдивий стан справ, але тримають його засекреченим, аж правда виходить наверх ,,пост фактум". Бо звідкіля широка публіка може знати, чи дані ансамблі, або окремі виконавці це згуртування незалежних співаків, музик, танцюристів, чи це влізливі нахаби, інтрузи, протеже режиму. Таке промовчування правди йде на шкоду нашого мистецтва з ділян

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про писанку Оксанки

Зі Львова надійшли поштою ,,з рук до рук" Великодні побажання, починаючись такими словами: ,,Дай Тобі Боже, аби цьогорічний Великдень прокотився до Тебе найкраснішою, найбільш кольоровою гуцульською писанкою, які цьогорічного свята так рясно зацвітуть у наших великодніх кошичках, що їх поважні львівські ґаздині понесуть святити по церквах. Нехай до Тебе долине відгомін дзвонів наших галицьких церков, бо мають вони ці дзвони резонувати у наших серцях. Нехай серця наші в цей день б'ються в унісон..."

Я, читаючи ці побажання, думала про писанку, зовсім негуцульську, зовсім некольорову, а про цю... іншу, яка все ж таки найдеться у кошичку до свячення, тут у заокеанській країні, адже вона така дорога серцю, як ці гуцульські хоч прикотилася до нас не з радістю, а лише з надією, що може Великдень принесе це щось, так глибокоочікуване сьогодні у стільки українських родинах там, в Україні.

Це ж ,,щось", найбільший скарб даний від Бога — здоров'я. Як багато нашим землякам на батьківщині треба його з цим Великоднем бажати, а особливо у якій великій мірі його тепер потрібно українським дітям.

У нашому кошичку з писанками, посеред Великоднього стола, пишаються різні писанки — вирисовані, вимальовані пильними тутешніми писанками, є там і найбільше випрацьовані гуцульські, є і бойківські, є із давніми трипільськими узорами — одна краще від другої, виблискують кольорами та узорами, такі пишні. Але посередині цього багатства, призбираного вже довгими роками, тим разом пишається ця — найцінніша. Вона така інакша — вона дерев'яна і на чорному тлі розмальовані квіти незвичними кольорами — синім, зеленим, фіолетним.

Вона дісталася — до нас, малими, хворими ручками п'ятирічної Оксанки ген аж з далекого Києва.

Перед кількома днями Оксанка із матір'ю прийшли до нашої редакції. Мати розповідала про своє горе, яке вже так часто досі довелося нам слухати, від часу оцього горезвісного 26-го квітня 1986 року. Вона, як вже десятки таких матерів, хапаючись останньої дошки рятунку для хворої дитини, приїхала до ЗСА в надії на допомогу і вилікування Оксанки.

Але, які ми всі безсильні почуваємося у такому та подібних випадках, як мало можемо додати до цієї надії, крім віри в поміч Бога. Бож таємничі і незнані ще лікарям шляхи радіяції вибирають собі різні недуги та різні форми.

Ми слухали, як звичайно, зовсім безпомічні розповіді молодої матері, а тим часом Оксанка, що постійно живе в невгаваючих болях суглобів і голови ходила обережно на хворих ніжках по великій кімнаті нашої редакції і набряклими пальчиками обережно клала на кожному бюрку по одній дерев'яній писанці, немов боячись, що ця писанка може збитися.

На її, так недитячому, личку проникав немов крізь хмари несміливий усміх і вона тихенько складала побажання кожному з нас.

* * *

Ні, дорогий віншувальнику зі Львова, не прикотилася, помимо твоїх так сердечних побажань, до мене найкрасніша, кольорова гуцульська писанка, але зате ця темна дерев'яна, яка стала так дорогою тому, що вона від хворої Оксанки.

А може саме тому, що так, як ти бажаєш, наші серця, у цей Великдень, чи у Львові, чи Ню Йорку, чи у Києві, б'ються в унісон...

О-КА

Іванна Савицька

,,СТОЯЛА Я, І СЛУХАЛА ВЕСНУ..."

ОКСАНІ КЕРЧ

Ти слухала весну, виглядала її усім своїм молоденьким серцем ще там у Львові, коли тієї весни не віщувала ще ні одна ластівка.

Ціле Твоє життя Ти пробивала стежку отій весні, промощувала дорогу широкогранням своїх сил і здібностей, своїм інтелектом і безмежно добрячим серцем.

Тут, у Філядельфії Ти розбурхувала усі застійні плеса: громадська праця, література, журналістика, театр, живе слово й музика. Ти метушилася безупинно, виглядаючи проблисків весни. І вона врешті прийшла у жупані, у віночку, та ще й у сап'янцях.

Як же сумно, як же безмежно жалко, що Ти, Оксано, вже не бачила, не сприймала краси весняних спалахів, гомону дзвонів, ні отого підйому буйних, весняних, молодих трав...

Оксано! В Україну прийшла Весна. Ще трохи, і сонце засвітить на повну красу і силу.

В жалобі по Тобі чіпляємо (не жовті), а синьо-жовті кокарди в надії, що Ти їх побачиш у засвітах, бо і там, високо, стоїш на воротях раю і слухаєш українську Весну.

Яр. Климовський

ПОМІТНИЙ ТВОРЧИЙ ДОРОБОК

Книги, казав Франко, ,,морська глибина", тож виходить, що в книги треба вглиблюватись як нурець у морську глибінь, головним чином, якщо йдеться про поезію не з уваги на трудність зрозуміння, але щоб налюбуватися красою поетичної мови.

Вчитуючись у вірші Анни Головінської-Максимович, вони нас захоплюють не лише їхньою ритмічною структурою, головно тим, що вони потрапляють у сферу нашого психічного переживання. Образи, що їх майстерно створила поетеса, це нам відомий рідний антураж, який наче фата-морганний привид з'являється перед нашими очима, нагадуючи нам утрачене.

Прощай, Поділля рідне! Здригнулись гори сонні.
Лиш вітер в зломах флейтом грав, ридав, —
молитовно, прощально, болючий марш бездомних...
(,,За Дністер", ст. 9)

Приціли її поетичної мови зумовлюють тугу за тим, що нам до болю дороге.

Ввижається мені золотоверхе місто...
Народ і прапори — й могутнє ,,Слава"...
Ще потрясуть Собором променистим
врочисті і грімкі слова Універсалу!
(Ввижається мені золотоверхе місто" ст. 20)

У поетеси характерні особливості її поетичного почерку тобто має, індивідуальний стиль. Сливе у всіх її віршах правильний уклад акцентів. Кожне вжите її слово виплекане. Розмірність ритмічного ладу правильна.

Також не можемо не звернути уваги на інтонаційно-звукову сторінку.

Асонансів у збірці вдосталь, але рими підібрані з максимальним наближенням під поглядом звучання (верета — очерета, дівочий — в очі і т. п.).

У яскраво емоційних рядках натрапляємо на символіку та значимість (сім літер — Україна). Цікаві й ориґінальні порівняння посилюють її поетичну мову. Ось вони, очевидно деякі: ,,іскриться інеєм карпатський вечір", ,,туга стелиться барвінком", ,,ринуть мрії мов осінні зливи", ,,заховалися в уставки маки", ,,згубивши за вікном палітру", ,,ісходить ласка ясною зорею", ,,царює над престолом благодаті тиша". Натрапляємо на порівняння, які водночас є і персоніфікаціями, вдалими уосібленням, що передають суть явище на приклад, ,,грілися в сніжних хустках ялиці", ,,шіснадцяті весни присіли біля нас на лавках придорожніх", ,,танцюють кленові листки на розпутті", ,,блукає пригорбками осінь", ,,на шляхах тінь мандрує", ,,йде страх у гості до кают скитальчих". Порівнянь аж роїться в збірці, авторка прямо сипле ними наче з рога. Амальтеї...

Вірші сперті на спогадах юних літ і дорослої людини. Більшість із них, спогадах ліричної стихії, найбільшою мірою в двох перших циклах — ,,Землі моїй далекій" і ,,Фіялковій тузі" та частинно в ,,Шести нескорених".

Як пластунка і діячка Союзу Українок Америки (вона ж голова 43-го Відділу) у своїй збірці чимало місця присвятила цим двом організаціям. Останній цикл ,,Під Твою милість" впроваджує нас у контемплятивний настрій.

Щоб не розширяти тексту, більше фраґментів віршів не подається з впевненістю, що читач на підставі поданого буде зорієнтований щодо якости збірки віршів Анни Головінської-Максимович.

Це були б враження і спостереження любителя поезії в загальних обрисах.

Автор оцих рядків сподівається, що ще хтось відгукнеться та підійде до ,,Розгубленого намиста" з іншої точки зору.

Під технічним поглядом книжка на високому рівні. Обкладинка з рисунком-портретом авторки, що долонею захищає намисто, як також заставки і наголовки віршів привертають увагу читача.

Віршолюбам подається адресу авторки: Анна Максимович 1631 Patricia Ave, Willow Grove, Pa 19090

*Анна Головінська-Максимович ,,Розгублене намисто". Присвята: ,,Моїм дітям". Про авторку і її збірку: Ольга Кузьмович. Обкладинка і заставки: Богдан Титла. Ікону виконала Галина Титла. Книжка зареєстрована в Конґресовій Бібліотеці. Сторінок 120. **Видано коштом авторки.***

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР німецького уряду Дітер Фоґель заявив, що Бонн вітає недавно підписану угоду про повне виведення совєтського війська з Німеччини і дотримає свою обіцянку — виплатить 15 біл. марок за видатки, зв'язані з транспортуванням, а також зі спорудженням будинків для вояків і старшин на території Совєтського Союзу. У вівторок увечорі, 2-го квітня, Верховна Рада СССР ратифікувала останню угоду про виведення війська. Певні трудноші виникли у зв'язку з тим, що десятки совєтських військовослужбовців втікають на Захід і звертаються з просьбою про надання їм політичного притулку. Лише в цьому році зареєстровано 153 такі випадки. Совєтські генерали вважають, що німецька сторона не проявляє в цій справі достатньої твердости. Міністер внутрішніх справ Німеччини Ролянд Бахмаєр заявив, що втікачі не будуть видані совєтській стороні, а справа про надання їм притулку буде вирішуватися в травні-червні.

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

НІМЕЦЬКА ГАЗЕТА „БІЛЬД" повідомила, що президент Джордж Буш і Міхаіл Горбачов зустрінуться в червні цього року в Берліні. Покликуючись на московські джерела, „Більд" пише, що це не буде зустріч на вершинах у буквальному розумінні цього слова. Переговори між двома президентами відбудуться в рамках наради у справі безпеки і співробітництва в Европі. Німецька газета твердить, що Міхаіл Горбачов прибуде в Берлін 18-го червня.

Управа Відділу ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку

повідомляє своїх членів, що

ЗВИЧАЙНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ

— відбудуться —

в суботу, 20-го квітня ц. р. о год. 2-ій по пол. в домівці Товариства в Ню Йорку, Н. Й.

при 98 Друга Авеню

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

Відкриття зборів, відчитання і прийняття протоколу останніх Зборів, звіти членів Управи, Контрольної Комісії і Товариського Суду, запити, дискусія і уділення абсолюторії, вибір нових керівних органів Відділу, плян праці і закриття. Перекуска.

Михайло Юзенів, *голова* — Любомир Гуменюк, *секретар*

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга авеню, ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

запрошує своїх членів та прихильників на

РОЗПОВІДЬ

„ВРАЖІННЯ З НЕДАВНЬОЇ ПОЇЗДКИ ПО УКРАЇНІ"

яку виголосить

о. Лев Ґолдейд, ЧСВВ

Імпреза відбудеться в п'ятницю, 12-го квітня 1991 року
Початок о год. 6:30 веч.

На питання слухачів — доповідач подасть додаткові пояснення.

Померла Марія Т. Юров, секретарка 219-го Відділу УНС в Нюарку

Св. п. М. Т. Юров

Нюарк, Н. Дж. — Після короткої недуги померла тут 3-го лютого Марія Т. Юров, довголітня секретарка 219-го Відділу УНСоюзу Т-ва ім. Михайла Грушевського в Нюарку, Н. Дж.

М. Т. Юров народилася 1920 року в Нюарку, членом УНСоюзу стала в 1951 року. Довгі роки допомагала в праці секретаря 219-го Відділу свому мужеві, а після його смерти була обрана секретарем Відділу і віддано сповняла всі свої обов'язки до дня смерти. Марія Т. Юров була кількакратною делегаткою 219-го Відділу на Конвенціях УНСоюзу.

Покійна була також активною в громадському житті, а як парафіянка української православної церкви св. Вознесіння у Мейплвуді, Н. Дж., була активною членкою Сестриства та Клюбу Жінок при цій парафії.

Полишила в смутку дві дочки та сина і внуків, як також численну місцеву православну громаду.

Похорон покійної відбувся 7-го лютого з похоронного заведення до церкви св. Вознесіння та на цвинтар Феймавнт в Нюарку.

Праця над архівними матеріялами в українському Гарварді

Д-р Андрей Плігузов, знавець джерел церковної історії XIV–XVI століть, співробітник Інституту Історії Академії Наук СССР в Москві, в даний час запрошений як співробітник Українського Наукового Інституту в Гарварді (УНІГУ). Д-р Плігузов вчився археографії у В. Буганова, видатного російського вченого, редактора відомого багатотомного видання „Повного зібрання руських літописів". Його вчителем був також А. Зимін, відомий московський історик, спеціаліст з історії XVI ст., а також знавець пам'ятки української літератури „Слово о полку Ігоревім". Спеціяльністю д-ра Плігузова включає студії палеографії (стиль письма) та філіграней паперу. Він хоч і молодшого віку, є автором коло 40 наукових статтей і редактором чотиритомного видання матеріялів російських феодальних архівів XIV—XVI ст., які вийшли в 1986—1988 рр. Мета його перебування в Гарварді— приготування до друку збірки давніх актів Київської Митрополії і всієї Русі з XIV-XV століть. Це буде спільне видання УНІГУ та Інституту історії СССР.

Д-р Плігузов приїхав з Гарварду з двома середнього розміру пачками, заповненими копіями матеріялів з московських архівів. Саме серед них були мікрофільми архіву Київської Митрополії з XIII–XVI століть— коло 600 рукописів та грамот, які служитимуть базою для запроєктованого видання. Є також кілька автографів київських митрополитів того часу. Більша частина матеріялів ще ніколи не була опублікована.

Протягом останніх сто років цих матеріялів ніхто не використовував для історичних досліджень. Їх немає у п'ятому томі „Історії України-Руси" Михайла Грушевського, в якому описано цей період, бо, можливо, Грушевський про них і не знав або не мав до них доступу. Історики використовують видання деяких митрополичих грамот, що були опубліковані в минулому столітті, хоч ці публікації з методологічного погляду якісно слабкі. Тому введення в науку цього нового архівного матеріялу є важливою науковою подією.

Київський митрополичий архів не зберігся в цілості, бо багато його частин згоріло в пожежах. Збереглася лише невелика кількість грамот з XIII–XIV століть, коло 70— з XV століття, і вже 220 з XVI століття. Певну кількість цих матеріялів описано в картотеках, що були складені в 20-их роках цього століття, але ніколи не були опубліковані. Копію картотеки тепер має УНІГУ. В минулому ці грамоти переписувалися по кілька разів і сьогодні їх копії розпорошені по багатьох архівах світу. Порівняння текстів грамот і всіх віднайдених копій є відповідальною науковою працею, до якої треба доброї наукової підготови. Над цим працює д-р Плігузов, використовуючи комп'ютерні засоби в УНІГУ, а також консультації гарвардських спеціялістів, таких як професори О. Пріцак, Е. Кінан та І. Шевченко. Д-р Плігузов твердить, що в цій праці надзвичайно допоміжною є велика бібліотека Гарвардського університету, в якій багато джерел, що стосуються цього періоду історії, та цінні видання, як, наприклад, публікації Папського університету в Римі та василіянські видання.

Історія Київської Митрополії, яку вивчає д-р Плігузов, дуже складна. Це був час, коли осідок митрополита перенесено з Києва на північ, а врешті до Москви. Хоч митрополити не жили постійно у Києві, але часто їздили на Україну і документували стан тодішньої церкви. В XV столітті оформились кілька митрополій на території давньої київської держави, про що є дуже мало документів. У збірці, яку тепер має Гарвард, вперше зібрано документи, що відносяться до цих подій.

Багато цінних архівних матеріялів — унікальних джерел з історії України— впродовж століть знаходяться в Москві та Ленінграді. Мало українців їх вивчають, особливо тому, що доступ до них завжди був утруднений, а їх використання контрольоване далеким від науки людьми.

Сьогодні ситуація змінилася настільки, що майже немає давніх актів, до яких не було б доступу. Для українських істориків це унікальна нагода, щоб доповнити прогалини в документації нашої історії і саме цим тепер займається український Гарвард.

ФКУ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Студії в Українському Вільному Університеті в 1991 році

Ректорат УВУ повідомляє, що в літні місяці 1991 р. відбудуться такі виклади:

I. Семестральні виклади. Літній семестр філософічного факультету і факультету права та суспільно-економічних наук для завершення студій магістерським або докторським дипломом починається 1 липня і триває до 31 серпня ц. р.

1. На філософічному факультеті передбачені такі групи: мовно-літературна; історично-географічна; філософія, психологія, педагогіка; соціологія і культура.

2. На факультеті права і суспільно-економічних наук є такі відділи: правничий; економічний; політичних наук.

Семестральна оплата: 800 нім. марок. Під час семестру можна осягнути 9 до 12 кредитів. Студії в УВУ можна завершити, як вже сказано, магістерським згляднo докторським дипломом.

II. Інші програми

1. Педагогічний інститут УВУ матиме курси для вчителів українських шкіл і виховників молодечих організацій — з узгляденням дидактики й методики викладання українознавчих предметів (1991 року відбудеться „Сесія Б", тобто поглиблення знання викладаного предмету). Курси триватимуть від 8 липня до 3 серпня. Оплата курсів 350 нім. марок. Учасники цих курсів можуть здобути до 6 кредитів, які в міру потреби будуть зараховані в їхніх загальних студіях. Крім того отримують посвідки й транскрипти для інших університетів.

2. Курси українознавства для поширення й поглиблення знання про Україну в сучасному й минулому відбудуться від 15 липня до 2 серпня — три тижні. Оплата курсів: 100 нім. марок. На ці курси можуть вступати не тільки студенти університетів, але й учні вищих кляс середніх шкіл. Після закінчення курсанти отримують посвідки УВУ.

3. Курс української мови відбудеться від 15 липня до 2 серпня. Він матиме 45 годин навчання і передбачений для тих, хто цілком не володіє або слабо володіє українською мовою. Оплата курсу 300 нім. марок.

4. Курси англійської мови (першого і другого ступеня) відбуваються протягом цілого року (двічі на тиждень — понеділок і четвер).

Студенти УВУ мають знижену ціну в гуртожитку „Рідної Школи" на кошти прожитку в Мюнхені. Приміщення і харчування виносить 180 нім. марок тижнево. Зголошення до гуртожитку мусять бути прислані до 31.5.1991; у випадку пізніших зголошень УВУ не відповідатиме за приміщення.

Докладні відомості про УВУ і цьогорічні виклади подаємо у програмі викладів УВУ. Хто хотів би отримати нашу програму або додаткові інформації, може звертатися на таку адресу: Ukrainische Freie Universität, Pienzenauerstr. 15, D — 8000 München 80. Tel. (089) 98 69 28.

5. Фундація УВУ в Америці організовує: одинадцяту з черги (п'ятитижневу) студійну поїздку „Стежками батьків по Европі" від 3 липня до 7 серпня 1991 р. для студентів від 18 до 25 років (під керівництвом д-ра Петра Гоя). В рамках цієї студійної поїздки студенти можуть одержати кредити за один або два курси (Elective or Independent Studies); 3 або 6 кредитів за: 1. Слов'янська культура і цивілізація (3 кредити); 2. Історія Східної Европи (3 кредити); 3. Семінар — Українці в діяспорі: вибрані проблеми. Зголошення на всі програми і курси просимо надсилати на адресу університету в Мюнхені.

Зголошення на курс „Стежками батьків" та на стипендії просимо надсилати на адресу Фундації в Ню Йорку: Ukrainian Free University Foundation, Inc. Dr. Petro Goy, 203 Second Avenue.

Дезінформація...

(Закінчення зі стор. 2)

ки співу, музики, хореографії та створює враження низького рівня Львівського Оперного Театру.

На початку пожвавлених контактів із батьківщиною відомий київський співак-баритон заспівав публіці зукраїнцеву російську пісеньку „Ах, доч моя, шальона доч, где ти бивала єту ноч", а в одній пісні заступив „Чорне море", „Червоним морем".

Подібні дезінформаційні та дезорієнтаційні випадки трапляються теж у інших ділянках культурно-інтелектуального життя. Це, наприклад, „Спілка Письменників України". Така назва суґерує, що це не спілка українських письменників, а спільна „параселя" письменників усіх народів, — громадян України. Це не означає, щоб у демократичній Україні окремі національні меншини не могли гуртуватися в власних письменницьких спілках і тісно між собою співпрацювати. Але література кожного народу має свої специфічні завдання, свій характер, свої розвоєві тенденції, а спільний „котьолок" не сприяє їх плеканню.

Подібна дезінформація й послідовно далтонічна (сліпота на кольори) дезорієнтація існує і в політичній ділянці. В одному з наших наукових товариств виступили представники дипломатичної місії УССР при ООН. Ні одному з них „не було відомо", чи Каганович живе, чи помер. Питали один одного, але відповіді не дали. А загальновідомо, що цей душогубець живе комфортно на терені СССР.

У прикінцевих висновках головний промовець стверджує, що Україна так економічно вичерпана, така вбога, що ніяк не може існувати без Росії. Коли Україна завдяки Росії стала такою „бідною вдовою — сиротинкою", то навіщо Москва тримає її за всяку ціну при собі? В ім'я любови ближнього? А слухачі вдарили доповідачеві грімке „браво!"

Згадую про це тільки маргінально, але є ще багато інших ділянок національно-державницького характеру, в яких панує дезінформація і далтонічна дезорієнтація серед нашого суспільства в діяспорі, але це не належить до теми сьогоднішньої статті.

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої найдорожчої
МАМИ, БАБЦІ, ПРАБАБЦІ

бл. п.

ОЛЬГИ СОСЕНКО

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах:

св. Юра в Ню Йорку, 19-го квітня, о год. 7-ій рано;
св. Михаїла в Йонкерсі, 20-го квітня, о год. 7:30 рано.

Про молитви за спокій душі покійної просить

РОДИНА

Писанка для ЗУАДК

Шановні приятелі і добродії ЗУАДК!

Ми знову звертаємось до вас у цей святочний великодній час, щоб висловити нашу вдячність за ваші щедрі пожертви на харитативні цілі ЗУАДК, призначені на допомогу Україні і для наших братів і сестер, поселених у різних краях світу.

Грошові фонди зібрані серед нашої спільноти ЗУАДК передає у великій мірі на поміч землякам в Україні, на потреби самостійницьким молодечим, науковим, спортовим, культурним, виховним, а також і релігійним організаціям й установам. Тепер, наприклад, ми запляновали вислати з ЗСА наших кваліфікованих учителів в Україну для зорганізування там інтенсивних курсів для вивчення англійської мови, що є дуже важливою проблемою, але, такий проєкт є пов'язаний з великими коштами і зусиллями.

ЗУАДК уділяє теж багато допомог для потребуючих українців поселених на европейському, південноамериканському та інших континентах нашої діяспори. Згадаймо хочби імпозантний земельний проєкт ЗУАДК для допомоги нашим незаможним хліборобам в Бразилії, або висилання тисячів різного роду пакетів для українців розсіяних по всьому світі, що є для них дуже цінною допомогою і життєвою розрадою.

Ці короткі і загального характеру інформації про цілі і завдання ЗУАДК та його харитативні акції оправдують доцільність нашого звернення до вас, українська громадо. Ваші щедрі пожертви на допомогу українцям, у формі „Писанки" для ЗУАДК, принесуть вам душевне вдоволення і підтвердить, що ви совісно виконали свій патріотичний обов'язок супроти наших потребуючих братів і сестер.

Бажаємо вас з цим Світлим Великодним Празником бажаємо вам та вашим рідним всього добра, щастя і благодатей.

Христос Воскрес!

Воістину Воскрес!

Екзекутива ЗУАДК

З приводу смерти свого довголітнього виховника і вчителя,

проф. д-ра Василя Лева,

який помер 23-го березня ц. р.,

Діловий комітет колишніх учениць гімназії СС. Василіянок у Львові

висловлює в імені всіх товаришок щире співчуття родині покійного професора і в його пам'ять

жертвує 150 ам. дол.
на Наукове Товариство ім. Шевченка.

З невимовним болем ділимося сумною вісткою
з рідними і приятелями,
що в четвер, 21-го березня 1991 року, з волі Всевишнього
на 71-му році життя відійшов у вічність

св. п. д-р

Богдан Мирослав Сас

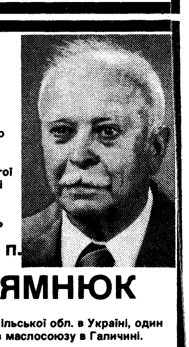
ВЕТЕРИНАРНИЙ ЛІКАР

ПАНАХИДА відбулася 25-го березня в похоронному заведенні М. і А. Насевичів у Філядельфії, Па.

Похований 26-го березня 1991 року на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

У глибокому смутку залишені:

дружина — ОЛЯ
син — ЮРІЙ
брат — РОМАН
родина —
д-р ВОЛОДИМИР і ЯРОСЛАВА ЦІХАНСЬКІ
ІВАНКА БІЛЕЦЬКА зі сином ВОЛОДИМИРОМ

Ділимося сумною й болючою вісткою з приятелями і знайомими, що в п'ятницю, 22-го лютого 1991 р. після довгої і тяжкої недуги на 79-му році життя відійшов у вічність наш дорогий і незабутній ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ЮЛІЯН ЯМНЮК

родом з села Сущин Тернопільської обл. в Україні, один з перших співпрацівників маслосоюзу в Галичині.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 25-го лютого 1991 р. в українській католицькій церкві св. Миколая в Торонто, Канада. Тлінні останки перевезено на цвинтар св. Володимира в Оквіл.

Залишилися у безмежно глибокому горі:

дружина — ОЛЕКСАНДРА
дочка — ТАТІЯНА КОГУТ з чоловіком МАРКІЯНОМ
внуки — ТАРАС, ЮРІЙ, БОГДАН

ПОДЯКА

Складаємо найсердечнішу подяку Всесв. о. д-рові Данилякові за уділене Єлеопомазання, Всесв. о. Панькову, Всесв. о. Осаповичеві, Всесв. о. д-рові Федорову, Всесв. о. прот. Левицькому, Всесв. о. Гладьо за похоронні відправи. Особлива подяка Всесв. о. Остаповичеві за багатократні відвідини покійного в лікарні і вдома та за теплі прощальні слова в церкві і на тризні.

Найщиріша подяка всім, що брали участь у похоронних відправах — родині, приятелям, знайомим за вияв співчуття, молитви, чудові квіти і пожертви на св. Літургії і на Фонд Дітям Чорнобиля в сумі 1270 кан. дол. і 100 ам. дол.

ДРУЖИНА І ДОЧКА з родиною

ВІДРАЗУ ПІСЛЯ ТОГО, як стало відомим, що мешканці Грузії великою перевагою голосів висловилися за незалежність своєї країни, Верховна Рада СССР дораджувала президентові Міхаїлові Ґорбачову проголосити військовий стан і післати совєтські війська до цих районів Грузії, де існують етнічні заворушення. Одначе таке потягення, згідно з твердженнями політичних аналітиків, може спровокувати ще більший конфлікт між грузинами та центральним Урядом. В той самий час президент Грузії Звіяд Ґамзахурдія закидає Кремлеві зумисне роз'ятрювання цієї внутрішньо-етнічної боротьби в республіці, щоби в той спосіб перешкодити грузинам здійснювати свої стремління до самостійности.

Шевченківські роковини в Міннеаполісі

Шкільний хор „Рідної Школи" св. Михаїла виступає на святі Т. Шевченка.

В неділю, 10-го березня після Служби Божої в українській православній церкві св. Арх. Михаїла була відслужена Панахида за спокій душі нашого великого поета і пророка Тараса Шевченка. У Панахиді взяли участь учителі та учні „Рідної Школи", одягнені в українські строї. По закінченні Панахиди присутні перейшли до парафіяльної залі, де відбулася перекуска, а потім святочна програма української православної школи св. Михаїла („Рідна Школа"). Свято в честь Т. Шевченка відкрив керівник школи Ярослав Білий, а доповідь-реферат прочитала учениця 10-ої кляси Валя Яр. Потім була сценічна картина з дитячих років Т. Шевченка „Віщий сон", яку сценічно оформив учитель Павло Вітрик. Ролі виконували учні Мирослав Білий, Алла Партика, Ярослав Галагуз, Оксана Панько, Галина Яр, Наталка Безсонова.

Учасники добре виконали свої ролі, за що були нагороджені рясними оплесками. Далі були декламації на слова Т. Шевченка. Майже всі учні мали нагоду „написатися", включно з нашими найменшими з дитячого садочка віком 2—4 роки, що справило миле враження на присутніх.

Відтак Таня Гаврилюк — учениця 10 кляси гарно виконала на піяно „Вальс Богемний". На закінчення шкільний хор під керівництвом учительки Оксани Левицької-Білої виконав в'язанку українських пісень та пісню „Учітеся, брати мої" на слова Т. Шевченка. Так діти української школи пом'янули Т. Шевченка „незлим тихим словом"! Усім, хто підготовляв програму свята та всім виконавцям належиться щира подяка.

Дальші святкування Шевченківських роковин відбулися 17-го березня в залі Українсько-Американського Центру в Міннеаполісі, Мн. Урочисту академію для відзначення 177-ої річниці з дня народження великого генія України Т. Шевченка, влаштували місцеві відділи УАКРади та УККА. Свято відкрила голова УАКРади мґр Люба Менжеґа. Святочну доповідь виголосив д-р Василь Лучків, гість із Пассейку, Н. Дж. Далі була декламація „Тарасові" Наталі Кібець, яку продеклямувала Ольга Хоролець.

Наступною точкою був виступ місцевого українського хору „Дніпро", який виконав ряд пісень на слова Т. Шевченка: „Думи мої", пісню кобзаря з „Гайдамаків" (соліст Славомир Луців), „Бандуристе, орле сизий" (соліст Микола Диниченко) і „Заповіт". Диригувала хором Кіра Цареградська, акомпаньював Петро Цареградський.

Ольга Змага-Хоролець